

„Poprawki“ p. Niżankowskiego,

W 14 rocznicę wiekopomnego zwycięstwa wojsk polskich pod Warszawą — 15 sierpnia harcerstwo m. Wielunia postanowiło odegrać sztukę sceniczną p. t. „Cud na Wiśle“. Korektę jej zastrzegł sobie p. starsosta Niżankowski i oto — jakie wprowadził poprawki: W akcie III sc. 7 — zam. słów: Dzięki Ci, Przeczysta Panienko Jasnogórska, umieszczono: Dzięki Ci, Naczelnny, Ukochany Wodzu, Józefie Piłsudski! — Zamiast słów: każdy żyd przy wojsku, to szpieg albo dezterter, umieszczono: znajdują się bolszewicy szpiedzy dezterterzy.

Zwłaszcza ta pierwsza poprawka godna jest uwagi. To już nie oburza, lecz uśmiech politowania wywołuje. Oj, pocciwy panie strossto!

„Gazeta Narodowa“ 16. IX. 1934, Nr. 44.

Żydowskie Tow. Rolnicze już działa.

W tych dniach odbyło się zebranie żydowskich właścicieli ziemskich, zwołane przez Żydowskie Towarzystwo Rolniczo — Ogrodnicze w Polsce (Ogrodowa 5). Obrady były poświęcone zagadnieniu skupienia wszystkich żydów, zajmujących się pracą na roli, oraz niesieniu pomocy tym bezrobotnym żydom, którzy chcieliby osiąść na roli. W tym celu rozesłane zostały listy do wszystkich kahałów w Polsce z prośbą o współpracę z Towarzystwem i przysłanie spisu wszystkich robotników rolnych, gospodarzy i właścicieli ziemskich żydów, znajdujących się na obszarze danego kahału.

„... jeśli pragniem — nie, by sławił
Tłum nasze imię słowy czczeni,
Nie, by ugiął się ku ziemi,
Lecz, by się równy brat nie krwawił
Nędzą — poznajemy, że mu trzeba
Światła i chleba“.

Jan Kasprzowicz.

Początki masonerii.

Masoni podają coś 39 różnych domniemań o powstaniu masonerii, ale jest to aż 39 bujdy: sama sekta jednak nie ma urzędowej nauki o swym pochodzeniu. Musieli ją w tem wyręczyć historycy. Otóż 24 czerwca 1717 roku 4 loże londyńskie złączyły się w Wielką Lożę Londynu i wybrały Wielkiego Mistrza. Pierwsza mieściła się w karczmie „Pod gęsią i rusztem“, druga w karczmie „Pod koroną“, trzecia w szynku „Pod jabłonią“, czwarta w szynku „Pod kuflem i winogronem“. Większością głosów wybrano na Wielkiego Mistrza masona Anthonysayer'a. Ustawy masonie, przyjęte dnia 17 stycznia 1723, opracował brat Anderson, doktor filozofii i kaznodzieja Kościoła presbyterjańskiego w Londynie. One to stały się wzorem wszystkich późniejszych ustaw mularskich; wydawano

je aż 5 razy, w 1723, w 1738; w 1756, w 1767 i w 1784.

Mimo to długo nie udawało się odszukać ich, aż dopiero w 1930 Mgr. Jouin ogłosił ich oryginalny tekst angielski i tłumaczenie francuskie. W historycznej części tych „ustaw“ wyprowadza Anderson początek masonerii aż od — Adama! Każdego znacniejszego człowieka z dawnych lat, który coś zbudował lub działał społecznie, nazywa Anderson mularzem. W ten sposób zdołał dorobić dla masonerii znakomitych przodków, a bywalce londyńskich karczem wzięli na swe barki z niemałym zadowoleniem wspaniałą spuściznę wieków. Całkiem nowe stowarzyszenie przydziało również nazwę i pewne oznaki zamierającego cechu murarzy: djabeł wdział ornat i na sumę dzwoni. Dawny katolicki cech rzemieślniczy stał się protestanckim stowarzyszeniem wojującym. Gdy dawne ustawy mularskie nakazywały kochać i czcić Boga, Kościół i świętych, to nowe. Andersonowskie, mularskie, wymagają zachowywania takiej „religii, na który się godzą wszyscy ludzie“. Oto religia Ludzkości. Demokracja, Internacjonalizm! Źródłem poglądów masonie jest Reformacja, humanizm i filozofizm.

Organizacyjnie pochodzą wszystkie loże wprost lub ubocznie od loży angielskiej, a w żadnym innym kraju niema mularzy rodzimych, wywodzących się z dawnego cechu mularskiego. Z Anglii rozszerzyła się masoneria na cały świat. Na Europę między 1717 a 1780, na Amerykę między 1721 a 1825, na Afrykę między 1733 a 1860, na Azję między 1727 a 1845, na Oceanję między 1730 a 1850, a Prus i Austrię dostała się w 1738, do Polski w 1739. W Anglii liczyła 16 loży w 1721, a 529 loży w 1787:

Autor książki¹⁾ zajmuje się bliżej jedynie początkami masonerii we Francji i stwierdza, że nic się wcale budujące. Do założenia Wielkiego Wschodu w 1773 mógł każdy robić w loży, co chciał, a zebrania często zamieniały się na wesołe pohulanki w karczmach, prowadzonych przez Wielkich Mistrzów. Masoni francuscy rekrutowali się początkowo z drobnego mieszczaństwa i handlu. Więcej dbali o doczesność i walkę o zaszczyty masonie niż o filozofję. Długie lata trwały właśnie, aż w roku 1773 powstał Wielki Wschód, Wielka Loża Narodowa Francji.

W Polsce organizuje się masoneria nanowo dopiero po wojnie. ST. KR.

¹⁾ Porównaj: *Vérités sur la Franc-Maçonnerie*, Paris, 11 bis, rue Portalis, 1934, wydawnictwo R. J. S. S.

Z ruchu „Młodych“.

Na terenie okręgu cieszyńsko-podhalańskiego od było się w ostatnich miesiącach kilkadziesiąt zebrań, wieców, zjazdów powiatowych i kursów zorganizowanych przez okręgowe kierownictwo Grup „Młodych“, zarządy powiatowe oraz ostatnio ruchliwą działalność wykazują obwodowe kierownictwa ruchu narodowego. Referaty z dziedziny ideowo organizacyjnej wygłaszali pp. posłowie Karol Wierczak, Dr. Tadeusz Bielecki, Zbigniew Stypułkowski, Zofja Zaleska, Elina Peptowska, Józef Milik, i wielu innych. Pozatem przemawiali: red. Zajaczek, mgr. Mikołaj Kuczkowski, Henryk Bitka, Franciszek Jelonkiewicz Białatowicz, Franciszek Dybał, Jan Bryja, Jan Kopaczka, Franciszek Pyclik, Józef Bąkowski, Jan Świeży, Zofja Zawadówna, Roz-